

RAPORT DOTYCZĄCY UDZIAŁU SENIORÓW W ŻYCIU PUBLICZNYM WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Charakterystyka społeczno-gospodarcza województwa śląskiego, z uwzględnieniem środowisk osób starszych

Ogólna informacja o województwie

Województwo śląskie położone jest w południowej części Polski i sąsiaduje z województwami: opolskim, łódzkim, świętokrzyskim i małopolskim, a od południa graniczy z Republiką Czeską i Słowacką. Region dzieli się na 4 aglomeracje miejskie: górnośląską, bielską, częstochowską oraz rybnicką.

Województwo śląskie podzielone jest na 36 powiatów (19 grodzkich i 17 ziemskich) i składa się z 167 gmin. Najistotniejszą rolę administracyjną, gospodarczą i kulturową odgrywają miasta: Katowice, Sosnowiec, Bytom, Gliwice, Zabrze, Tychy oraz Chorzów, gdzie skupiają się uczelnie, instytucje kulturalne oraz większe firmy. W regionie utrzymuje się najwyższy spośród wszystkich województw udział zatrudnienia w przemyśle i budownictwie. Pod względem wytworzonego Produktu Narodowego Brutto województwo zajmuje drugie, po mazowieckim, miejsce w kraju.

Sytuacja społeczno-demograficzna

Pod względem obszaru, województwo śląskie zajmuje 14 miejsce w kraju, natomiast pod względem liczby ludności miejsce 2. Zgodnie z danymi GUS na dzień 30 czerwca 2012 r. w regionie śląskim o powierzchni 12 333 km² żyje 4620,6 tys. mieszkańców ogółem, z czego 994,4 tys. stanowią osoby po 60 roku życia, a wśród nich 583,8 tys. kobiet. Jak informuje GUS województwo śląskie jest najbardziej zurbanizowanym regionem Polski (3586,6 tys. osób to ludność miejska, z czego 793 tys. to osoby po

60 roku życia, w tym 467 tys. kobiet), posiadającym najwyższą w kraju gęstość zaludnienia na 1 km² (375 osób/km²). Region posiada jeden z najniższych w kraju ujemny przyrost naturalny, który jak wskazuje Rocznik demograficzny GUS wynosi -1,6 ‰. Współczynnik feminizacji wynosi 107,1 kobiet na 100 mężczyzn (w kraju 106,7 kobiet), współczynnik feminizacji wśród osób starszych 142,2 kobiety na 100 mężczyzn. Według prognozy demograficznej GUS na rok 2030 współczynnik feminizacji znacznie się zmniejszy. Struktura ludności województwa śląskiego według płci, grup wieku i miejsca zamieszkania została przedstawiona w tabeli 1.

Tabela 1. Struktura województwa śląskiego według płci, grup wieku i miejsca zamieszkania

Wiek	ogółem	mężczyźni	kobiety	Miasta			Wieś		
				ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
				W tysiącach					
Ogółem	4620,6	2230,7	2389,9	3586,6	1722,6	1864	1034	5081	5259
0-19	893,6	457,4	436,2	667	341,4	325,6	226,6	115,9	110,7
20-39	1409,2	714,2	695	1093,4	553,7	539,7	315,8	160,5	155,3
40-59	1323,5	648,7	674,8	1033,2	501,8	531,4	290,2	146,9	143,3
60 i więcej	994,4	410,6	583,8	793	326	467	201,4	84,6	116,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Ludność. Stan i struktura w przekroju terytorialnym. Stan na 30.06.2012 r.* GUS

W województwie śląskim proces starzenia się społeczeństwa postępuje najszybciej w kraju. Udział osób w wieku 60 lat i więcej w województwie śląskim stanowi 21,5 % całej społeczności województwa. Dynamika przyrostu liczby seniorów jest bardzo wysoka. Według prognoz GUS liczba ludności województwa do 2030 roku zmniejszy się o 12,6 %. Taka dynamika zmian jest bardzo znacząca na tle kraju, dla którego spadek populacji wyniesie 5,8 %. W województwie najliczniejszą grupę mieszkańców będą stanowiły osoby w wieku 52 lat, ale bardzo liczną grupą będą również osoby w wieku 77 lat, tak więc liczba osób w wieku o najwyższej aktywności zawodowej będzie nieliczna. Niezbędne jest więc podejmowanie działań mających na celu przedłużenia okresu pozostawania aktywnym zawodowo i społecznie, wykorzystania potencjału seniorów oraz ich godnego życia.

Gospodarka

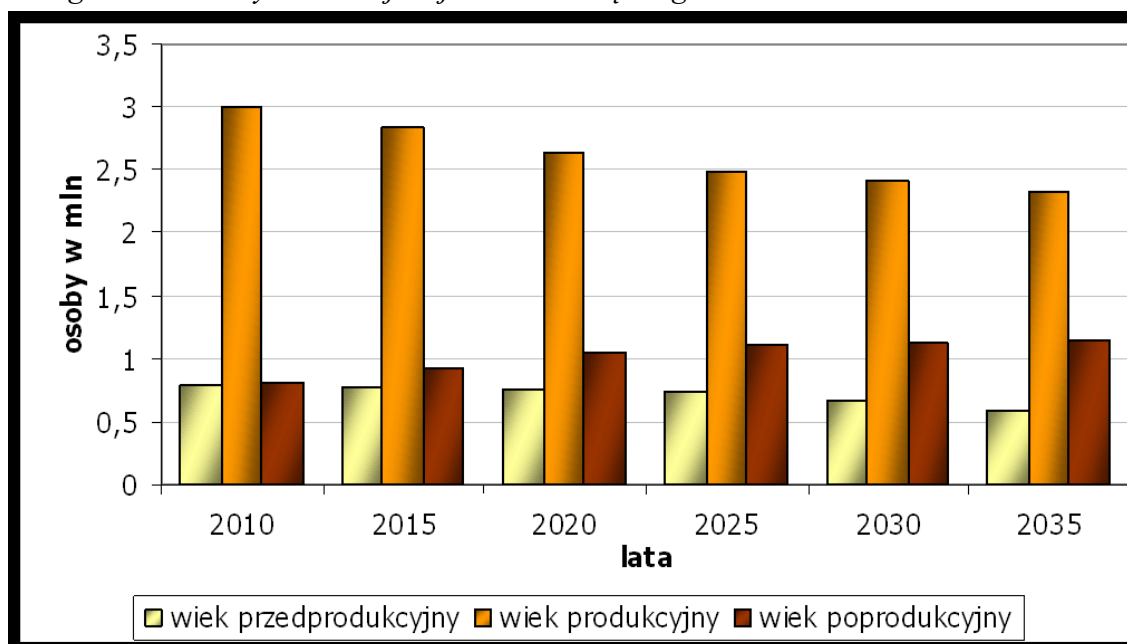
Województwo śląskie mieści się w grupie najsilniejszych gospodarczo regionów Polski. Według GUS region zajmuje drugie miejsce w kraju pod względem wartości Produktu Krajowego Brutto (PKB) na

jednego mieszkańca (39,7 tys. zł) po województwie mazowieckim (60,4 tys. zł), gdy przeciętny poziom PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca Polski wynosi 37,1 tys. zł.

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w III kwartale 2012 roku w województwie odnotowano niższy niż w kraju współczynnik aktywności zawodowej (54,2 %), a także niższy wskaźnik zatrudnienia (49 %) i niższą stopę bezrobocia (9,5 %).

Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi 53,3 zgodnie z danymi GUS, a do 2030 roku wskaźnik tzw. obciążenia ludności produkcyjnej ludnością nieprodukcyjną będzie najwyższy w kraju (74,84 %). Prognozę struktury wiekowej województwa śląskiego w latach 2010-2035 przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Prognoza struktury wiekowej województwa śląskiego w latach 2010-2035

Źródło: Strategia województwa śląskiego „Śląskie 2020”. Na podstawie danych GUS.

Z Raportu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 wynika, że w województwie śląskim głównym źródłem utrzymania dla 2,6 % osób w wieku poprodukcyjnym (w tym 2,5 % kobiet) są dochody z pracy, dla 93,5 % tej grupy osób (92,8 % kobiet) są źródła niezarobkowe i pozostałe źródła, natomiast 1,8 % osób w wieku poprodukcyjnym (2,5 % kobiet) żyje na utrzymaniu.

W województwie śląskim średnie emerytury i renty charakteryzują się znacznie wyższym poziomem niż przeciętne w kraju. Publikacja GUS *Emerytury i renty w 2010 r.* wskazuje, że w regionie śląskim przeciętna liczba emerytów i rencistów jest największa spośród regionów (1138,7 tys.). Również wysokość średniej miesięcznej emerytury i renty jest najwyższa w kraju (1978,16 zł).

Jak informuje GUS w 2012 roku zmniejszała się przeciętna liczba emerytur i rent. Jak w poprzednich latach w województwie śląskim większy był spadek przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia w ramach systemu rolniczego niż w systemie ubezpieczeń pracowniczych.

Wkład osób w wieku poprodukcyjnym w gospodarkę województwa śląskiego mierzy się zarówno na podstawie konsumpcji, płaconych podatków od dochodów i zakupów, także nieformalnej opieki nad członkami rodziny, która generuje oszczędności dla budżetu państwa, opieki nad wnukami, dzięki której rodzice mogą powrócić na rynek pracy, przekazywania środków pieniężnych na rzecz młodszego pokolenia w celu wsparcia ich w wywiązywaniu się z poważnych zobowiązań finansowych, ale również na podstawie wartości działań wolontariackich oraz kontynuacji aktywności zawodowej.

Seniorzy w wymiarze wojewódzkim

Miejsce seniorów w zapisach wojewódzkich strategii, dokumentów planistycznych

W Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020 przyjętej przez Sejmik Województwa Śląskiego w dniu 24 kwietnia 2006 roku znajdują się zapisy dotyczące osób starszych. Wśród priorytetów strategii jest przełamywanie barier aktywizacji osób w wieku poprodukcyjnym. Celem strategicznym stało się m. in. wspieranie seniorów w pełnieniu ról społecznych. Jednym z kierunków działań mających wpłynąć na osiągnięcie celu jest włączenie osób starszych do działań na rzecz rozwoju środowiska lokalnego poprzez np. włączenie do systemu kształcenia ustawicznego (np. uniwersytety trzeciego wieku), a także angażowanie w realizację lokalnych programów i upowszechnianie dobrych praktyk. Ważnym aspektem, poruszonym w strategii na rzecz osób starszych, jest również podejmowanie działań mających na celu ochronę seniorów przed zjawiskami depersonifikacji i dystanazji (nieefektywnego leczenia z powodu stosowania niewłaściwych metod leczenia). Równocześnie ważne jest zwiększenie częstotliwości kontroli stanu zdrowia osób starszych, zwiększenie nadzoru medycznego nad seniorami przebywającymi w domach opieki społecznej i zniesienie kryterium wiekowego mającego wpływ na dostęp do usług medycznych i programów

zdrowotnych. Innymi kierunkami działań służącymi osiągnięciu celu strategicznego jest dostosowanie wsparcia, w tym pomocy społecznej do potrzeb starzejącego się społeczeństwa oraz upowszechnianie wiedzy na temat starzenia się oraz jego konsekwencji. Za realizację Strategii Społecznej Województwa Śląskiego odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego.

Niewiele działań na rzecz osób starszych znajduje się natomiast w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego, powstałej w 2000 roku i aktualizowanej pięć lat później (Strategia Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”). Przed aktualizacją strategii prowadzone były konsultacje społeczne w ramach prac nad projektem nowej strategii województwa, która powstawała pod kierunkiem Zarządu Województwa Śląskiego, Radnych Sejmiku Województwa Śląskiego, Zespołu ds. aktualizacji strategii oraz moderatorów warsztatów w ramach poszczególnych obszarów tematycznych. W strategii nie wyodrębniono działań skierowanych bezpośrednio do osób starszych. Zostały zawarte w niej natomiast kierunki działań, które odnoszą się m. in. do starszego społeczeństwa, a w szczególności: poprawa dostępu do wysokiej jakości usług medycznych, upowszechnienie oraz promocja aktywnego i zdrowego stylu życia, podniesienie skuteczności polityki społecznej, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego oraz wzmocnienie aktywności społecznej.

Środowiska seniorskie w województwie

W województwie śląskim nie powstała Wojewódzka Rada Seniorów i nie podejmuje się żadnych działań w kierunku jej utworzenia. Baza danych organizacji pozarządowych podaje, że w regionie śląskim funkcjonuje ponad 35 Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Instytucje te realizują takie zadania, jak:

- włączenie osób starszych do systemu kształcenia ustawicznego,
- aktywizację intelektualną, psychiczną i fizyczną seniorów,
- opracowanie metod edukacji i wdrażania profilaktyki gerontologicznej,
- prowadzenie obserwacji i badań naukowych nad zbiorowością ludzi starszych,
- przygotowanie wolontariuszy (często ludzi również w wieku dojrzałym) do pracy z osobami starszymi i mniej sprawnymi.

Uniwersytety Trzeciego wieku w woj. śląskim charakteryzują się różnorodnością form organizacyjnych. Przybierają one często formę stowarzyszeń, które w większości korzystają z patronatu naukowego wyższej uczelni (jak np. w Rybniku), nieliczne działają przy jednostkach organizacyjnych pomocy

społecznej. Duża liczba Uniwersytetów Trzeciego Wieku województwa działa w strukturach uczelni wyższych (np. UTW przy Uniwersytecie Śląskim), jak również jest filią większych UTW funkcjonujących w strukturach uczelni (np. UTW przy Uniwersytecie Śląskim zlokalizowane w Sosnowcu czy Jastrzębiu-Zdroju). Znacznie mniejsza liczba UTW funkcjonuje w strukturach Ośrodka lub Centrum Kultury lub Biblioteki Publicznej. W województwie śląskim przykłady instytucjonalizacji UTW można znaleźć jedynie na poziomie lokalnym.

W regionie śląskim funkcjonuje również około 80 organizacji działających na rzecz osób starszych, jak informuje baza danych NGO.pl. Formy organizacyjne tych instytucji są różne. Najliczniejsze są Kluby Seniora, ale przyjmują również formę Stowarzyszeń, Kół oraz Związków Emerytów i Rencistów czy Wolontariuszy. Działania tych organizacji są ukierunkowane na:

- organizowanie w szerokim zakresie życia kulturalno-oświatowego,
- integrację i organizację czasu wolnego,
- wspomaganie rozwoju przedsiębiorczości,
- aktywizacja osób starszych,
- pomoc społeczna w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans,
- wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu,
- przygotowanie do pracy wolontarystycznej, organizowanie wolontariatu,
- ochrona i promocja zdrowia.

Liczne stowarzyszenia województwa śląskiego, działające na rzecz emerytów i rencistów, zrzeszone są przy Polskim Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Organizacja ta ma na celu reprezentowanie interesów emerytów, rencistów i inwalidów wobec organów władz ustawodawczych, wykonawczych i lokalnych. PZERIi jest niezależną, samodzielną, w pełni suwerenną organizacją, działającą społecznie. Inną organizacją zrzeszającą m. in. instytucje działające na rzecz osób starszych w województwie śląskim jest Ogólnopolskie Zrzeszenie Emerytów i Rencistów. Zrzeszenie ma na celu m.in. uzyskanie pełnej waloryzacji rent i emerytur od 1991 roku, przywrócenia darmowych leków dla przewlekle chorych oraz reprezentowanie członków Zrzeszenia wobec organów władz ustawodawczych, wykonawczych i lokalnych.

Działania na rzecz seniorów

Informator Służb Społecznych „Podmioty działające na rzecz osób w podeszłym wieku”, opracowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, przedstawia prawie 400 miejsc w regionie, w których osoby w podeszłym wieku mogą uzyskać informacje i porady, przysługujące im świadczenia finansowe, pomoc materialną czy też pomoc w postaci usług opiekuńczych lub rehabilitacyjnych.

Wśród instytucji zamieszczonych w Internetowej Bazie Informacyjnej Służb Społecznych Województwa Śląskiego znajduje się ponad 30 Domów Pomocy Społecznej oraz ponad 40 Dziennych Domów Pomocy, w których stacjonarnie lub półstacjonarnie prowadzone są dla osób starszych takie działania, jak:

- usługi opiekuńcze,
- organizowanie czasu wolnego,
- rehabilitacja społeczna i medyczna,
- działania aktywizujące i integracyjne,
- zapewnienie posiłku,
- pomoc psychologiczna,
- pielęgnacja,
- praca socjalna,
- terapia zajęciowa,
- terapia grupowa,
- pomoc rzeczowa.

Według Internetowej Bazy Informacyjnej Służb Społecznych Województwa Śląskiego w regionie znajduje się ponad 200 Ośrodków Pomocy Społecznej oraz 13 Powiatowych Centrum Pomocy Rodzinie, które zajmują się m. in. pomocą finansową, prawną, rzeczową, psychologiczną, poradniczo-informacyjną, pracą socjalną oraz działaniami interwencyjnymi.

Informator Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego wymienia również 29 serwisów opiekuńczo-pielęgnacyjnych w województwie oraz 26 zakładów opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych. Wśród nich poradnie paliatywne, stacje opieki Caritas, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

Instytucjami wspierającymi seniorów są również Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W regionie funkcjonuje 13 Oddziałów/Placówek Terytorialnych, które podejmują działania administracyjne związane z ubezpieczeniem społecznym rolników. Wśród zadań Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego znajduje się:

- obsługa ubezpieczonych i świadczeniobiorców w sprawach dotyczących objęcia ubezpieczeniem społecznym,
- wymiaru i poboru składek na ubezpieczenie oraz przyznawanie i wypłaty świadczeń,
- działalność na rzecz zapobiegania wypadkom przy pracy w rolnictwie i rolniczym chorobom zawodowym,
- działalność na rzecz pomocy ubezpieczonym i osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia,
- inicjowanie i wspieranie ubezpieczeń dobrowolnych,
- pozostałe działania administracyjne związane z ubezpieczeniami.

W lutym 2011 r. przy Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Katowicach powstało Obserwatorium Integracji Społecznej, którego zadaniem jest m. in. badanie, monitorowanie i analizowanie zjawisk i problemów społecznych w województwie oraz przygotowanie i przekazywanie rekomendacji Marszałkowi i Wojewodzie ze zrealizowanych badań i analiz. W ramach działalności OIS rozpoczęto realizację projektu badawczego pt. „Seniorzy w województwie śląskim w 2011r.”, które dotyczy skali, rodzajów i kierunków wsparcia udzielanego przez seniorów, jak i pomocy udzielanej seniorom.

Władze lokalne oraz podmioty prywatne województwa śląskiego podejmując się realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na rzecz osób starszych wybierają najchętniej dwa obszary: rynek pracy oraz edukację i kształcenie ustawiczne. Projekty mają na celu podnieść kwalifikacje zawodowe oraz aktywizować osoby starsze. Innymi, mniej popularnymi obszarami działań obejmujących seniorów w ramach projektów współfinansowanych przez EFS, są: kultura, sport, rekreacja, a także w niewielkim stopniu ochrona zdrowia.

W województwie śląskim dla ludzi starszych zarówno instytucje publiczne, jak i prywatne przygotowują, w różnych obszarach m. in. kultury i rozrywki, sportu i rekreacji, edukacji i kształcenia ustawicznego, pomocy społecznej oraz ochrony zdrowia, profilowane produkty.

Osoby starsze korzystające z tych produktów czy usług często mogą liczyć na specjalne ulgi oraz traktowanie. Część dużych sieci handlowych ma w swojej ofercie procentowe rabaty w określone dni tygodnia dla emerytów. W instytucjach finansowych przygotowywane są specjalne oferty dla seniorów. W aptekach oraz u lekarzy funkcjonują programy zniżek dla osób starszych, a po ukończeniu 70 lat po województwie śląskim można podróżować bezpłatnie komunikacją miejską.

Aktywność seniorów w województwie śląskim

Działając na rzecz promocji aktywności zawodowej i społecznej seniorów województwa śląskiego pod koniec 2011 roku Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Województwa Śląskiego zorganizował konferencję pt. „Moda na seniora”. Podczas spotkania osoby starsze z regionu mogły wziąć udział w warsztatach komputerowych, bibułkarstwa, haftu/koronkarstwa, wirażu czy nordic walking. Działania te miało na celu zainspirować seniorów do działania, cieszenia się życiem, poznawania nowych ludzi i nowych pasji.

W województwie śląskim, w roku 2012 odbyło się wiele wydarzeń promujących Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. W maju 2012 roku w Parku Chorzowskim zaprezentowano wystawę „Ty też będziesz seniorem”. Wystawę przygotowali eksperci antroposkopii z Komendy Wojewódzkiej Policji pracując na zdjęciach osób życia publicznego: aktorów, sportowców, dziennikarzy i celebrytów. Wydarzenie to miało na celu ukazać wiek poprodukcyjny jako czas samokształcenia, rozwoju, poświęcania się wolontariatowi i poszukiwania pasji.

W chorzowskim parku działania mające na celu aktywizację osób starszych Parkowa Akademia Wolontariatu. PAW umożliwia osobom starszym z województwa śląskiego rozwój zainteresowań poprzez uczestnictwo w zorganizowanych bezpłatnie zajęciach tematycznych, które prowadzą wykwalifikowani instruktorzy lub członkowie akademii. Poprzez zajęcia językowe, ruchowe czy komputerowe członkowie angażują się w życie społeczne. Wolontariusze seniorzy odwiedzają szpitale dziecięce, domy dziecka, a także organizują akcje charytatywne. Projekt PAW realizowany jest przez Park Śląski we współpracy z biurem Rzecznika Praw Obywatelskich RP.

Innym wydarzeniem był - objęty patronatem przez prezydenta RP Bronisława Komorowskiego - Kongres Obywatel Senior, który obejmował panele, wykłady i warsztaty dotyczące obowiązków administracji

wobec seniorów, zarządzania portfelem emerytów, znaczenia osób starszych w rodzinie oraz opieki nad niepełnosprawnymi seniorami. Celem działania było przybliżenie sytuacji seniorów w kraju. Spotkania odbywały się m. in. w Parku Śląskim w Chorzowie.

Seniorzy Lokalnie

Rady seniorów

Jednymi z nowo powstałych w ostatnim czasie zespołów branżowych, w nielicznych jednostkach samorządów terytorialnych, są Rady Seniorów. W województwie śląskim na dzień dzisiejszy powstały dwie gminne Rady Seniorów.

Jedną z nich jest Rada Seniorów działająca przy gliwickim samorządzie jako organ doradczo-opiniujący w sprawach dotyczących osób starszych. Inicjatorem powstania Rady była prezes Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Gliwicach. Rada Seniorów utworzona została przez przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w różnych dziedzinach. Rada Seniorów ma na celu reprezentować organizacje zrzeszające osoby starsze, diagnozowanie problemów osób starszych i przedstawianie ich władzom Gliwic wraz z wnioskami oraz propozycjami rozwiązań. Rada Seniorów opiniuje uchwały dotyczące seniorów, a także współpracuje z instytucjami zajmującymi się problemami osób starszych.

Druga Rada Seniorów powstała z inicjatywy Prezydenta Miasta w Jastrzębiu-Zdroju. Organ ten służyć ma jako organ doradczy w sprawach osób starszych. Zadaniem Rady jest m. in. współpraca z prezydentem miasta, wykorzystania potencjału i czasu osób starszych, propagowanie kultury i edukacji w tej grupie społecznej, wydawanie opinii i formowanie wniosków służących rozwojowi na rzecz osób w podeszłym wieku.

Programy lokalne na rzecz osób starszych

W województwie śląskim wiele programów na rzecz osób starszych realizowana jest lokalnie. Niektórymi z nich są:

Projekt „Wolontariat bez barier – program pilotażowy wolontariatu osób 60+ w woj. śląskim” realizowany przez Stowarzyszenie Regionalne Centrum Wolontariatu w Katowicach ma na celu zachęcać i aktywizować osoby 60+ do podjęcia wolontariatu w organizacjach pozarządowych.

„Tutor dla Seniora, czyli oczami dwóch pokoleń”, to propozycja zwłaszcza dla seniorów, którzy chcą: umieć, widzieć i wiedzieć więcej. Do końca 2012 r. odbyło się sześć cykli zajęć komputerowych, trzech wyjazdów studyjnych oraz trzech wykładów międzypokoleniowych. Każdy senior mógł skorzystać bezpłatnie ze wszystkich form wsparcia.

Towarzystwo Przyjaciół Bielska-Białej i Podbeskidzia rozpoczęło w październiku 2012r. projekt „Pora dla Seniora”, który obejmuje cykl zajęć informatycznych, artystycznych i ruchowych dla osób w wieku 60+ z sześciu osiedli Bielska-Białej.

Uniwersytet Trzeciego Wieku w Rybniku oraz Centrum Rekreacji i Rehabilitacji BUSHIDO podjęło partnerski program na lata 2012-2013 „Rybniccy seniorzy wzorem aktywności społecznej osób starszych”. W ramach projektu przewiduje się realizację szeregu działań mających na celu integrację wewnątrz i międzypokoleniową. Zaplanowano m.in. warsztaty artystyczne, koncerty zespołu Wokalnego Uniwersytetu Trzeciego Wieku „Moderato”, zajęcia ruchowe i rekreacyjne, cykl wykładów.

„Seniorzy Aktywni z Natury” to nowy program Caritas w Sosnowcu. Realizacja projektu rozpoczęła się w listopadzie 2012 r. Na jego działania, oprócz wyjazdów integracyjno – szkoleniowych składać się będą również spotkania coachingowe z zespołami tam, gdzie one pracują, czyli w parafiach, szkolenia dla wolontariuszy, Festiwal Wolontariatu oraz wspólne wyjścia wolontariuszy do kina, teatru oraz na warsztaty kulinarne.

W ramach projektu realizowanego przez Centrum Inicjatyw Społecznych CRIS w Rybniku pt.- „Party Senior Spacja” seniorzy będą mogli skorzystać z kilkudniowych wyjazdów na wizyty studyjne, konkursów na najlepsze pomysły i inicjatywy działań i wydarzeń dla seniorów oraz ciekawych warsztatów z takich tematów, jak: działania obywatelskie, promowanie własnych inicjatyw, organizacja wydarzeń lokalnych, inicjatywa obywatelska, Internet jako źródło informacji, planowanie działań społecznych, realizacja inicjatyw społecznych.

Centrum Inicjatyw Społecznych w Gliwicach realizuje projekt „Pesel - to nie wszystko”. Projekt jest propozycją zagospodarowania doświadczenia zawodowego i życiowego ludzi starszych, ich potencjału społecznikowskiego i co najważniejsze - próbą wzmocnienia świadomości, że ich głos jest słyszalny w społeczeństwie.

Rudzkie Konto Pomocy realizuje projekt Pracownia Edukacji Społecznej „Obywatel 60Plus”, który przewiduje nie tylko kursy obsługi komputera, lecz także wyjazd szkoleniowo-integracyjny, podczas którego przedstawiane będą rozwiązania problemów dotyczących przede wszystkim osoby powyżej 60 roku życia.

Przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej nr 1 im. Ludwika Hołesa w Świerklanach „Inicjatywa” realizowany jest program "Aktywni 60” finansowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012-2013. Obejmuje on warsztaty edukacyjne i komputerowe dla seniorów z gminy Świerklany.

Przez Towarzystwo Miłośników Z Historią Za Pan Brat rok 2012 wiązał się z zakończeniem programu na rzecz aktywności Społecznej Osób Starszych „Z Historią Za Pan Brat” była kolejna wycieczka szlakiem zabytków i miejsc pamięci po Wyżynie Krakowsko – Częstochowskiej.

Stowarzyszenie Civitas z Dąbrowy Górniczej zaprasza do udziału w projekcie „Obywatel Senior”, który realizowany będzie od listopada 2012 do czerwca 2013 w Zagłębiu Dąbrowskim. W ramach projektu przygotowano m.in. wyjazdy integracyjne, cykl warsztatów dotyczących wykorzystania nowoczesnych narzędzi informatycznych, minigranty.

Projekt "Współaktywni, Działania aktywizujące i integrujące osoby starsze w społeczności lokalnej" jest realizowany w cyklu dwuletnim, tj. od 1 października 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. przez Caritas Archidiecezji Katowickiej. Swoim zakresem obejmie 50 seniorów - uczestników dwóch Dziennych Domów Pomocy Społecznej Ośrodka. Jego głównym celem jest przeciwdziałanie i niwelowanie wielu negatywnych skutków starości oraz poprawa jakości i poziomu życia uczestników we wszystkich jego aspektach.

Stowarzyszenie Odnowy i Rozwoju Wsi Stanowice, 14 listopada zaprosiło mieszkańców po 60 roku życia na spotkanie pt. Seniorzy aktywizują społeczeństwo. Są to zajęcia realizowane w ramach

Projekt „Aktywny senior – najlepszy rzecznik swoich społeczności” jest współfinansowany ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2012-2013

rządowego programu Aktywności Społecznej Osób Starszych. Spotkanie odbyło się w sali Restauracji Rogowa. Seniorzy mogą mieć jedyną i niepowtarzalną szansę na wzięcie udziału w tak szeroko zakrojonym projekcie, który ma na celu zachęcenie emerytów i rencistów do wyjścia z domu. W ramach programu będzie się odbywało wiele interesujących zajęć m.in. warsztaty komputerowe.

Opracowała: Dorota Syjut

Katowice 2012